

SLOVENEK

==== Inserati: =====

Enostolna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane
enostolna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

==== Izhaja: =====

vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

==== Velja po pošti: =====

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta » 13.—
za četrt » 6.50
za en mesec » 2.20
za Nemčijo oolotno » 29.—
za ostalo inozemstvo » 35.—

==== V upravnistvu: =====

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta » 11.20
za četrt » 5.60
za en mesec » 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

==== Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nestranskost vsa se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. =====

Političen list za slovenski narod.

==== Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. =====
==== Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. =====
==== Upravniskega telefona št. 188. =====

— Današnja številka obsega 4 stran. —

„Slovenskemu klubu.“

Maribor, 21. junija 1909.

Dobili smo velezanimiv dopis, ki nam ga je poslal ugleden štajerski naš somišljenik. Objavljamo ga neizpremenjenega, dasi ne identifikujemo z njim. Naš somišljenik nam piše:

Delovanju naših poslancev, ki so združeni v »Slovenskem klubu«, sledimo z velikim zanimanjem. Divimo se njihovevemu nastopu, veseli nas sloga med njimi kakor tudi njihova disciplina, ki se pokaže vselej, kadar nastopijo. Naše ljudstvo odobrava postopanje naših poslancev. Veselo je, ker zna, da je izbralo prave može, ko je volilo tiste poslance, ki zdaj združeni v »Slovenskem klubu« tako visoko dvigajo jugoslovanski in z njim slovenski prapor. Liki električna iskra je vzpodbudil nas vse možat nastop poslanec zastopnikov »Slovenskega kluba«, ko se je šlo v zbornici za prava zatirane bosensko-hercegovske raje, ki ga hočejo slovenski klevetniki sicer rešiti stoletnega mohamedanskega tlačanstva, a rešiti ga tako, da pride z dežja pod kap. Mohamedanskega gospodstva naj bi bil po mažarski odukuški banki rešen bosensko-hercegovski kmet, zato naj bi pa bil izročen hujšemu, modernemu judovskemu odukuštvu. Po tej nesrečni banki hočejo spraviti bosensko hercegovsko rajo z rodne grude, da naselijo na njegovo zemljo najbrže cigane, ki jih imajo na Ogrskem toliko, da še nas osrečujejo z njimi.

In odločen nastop naših domačih poslancev dr. Benkoviča in dr. Korošca v proračunski razpravi za slovenske pravice! »Dobro smo izbrali«, smo klicali, ko smo čitali po nasprotnem nam časopisju, kako odločno sta nastopila naša poslanca za narodne naše pravice. Zadelata s svojima govoroma v živo! Besen nastop nemških poslancev med njunima govoroma, dostojen seveda nemških kulturonošcev, pisarjenje vsenemškega vladnega časopisja, ki je z eno nogo v rajhu, z drugo in z obema rokama pa pri avstrijskem vladnem koritu, nam najbolj dokazuje, kako da sta imela prav, ko sta brezobzirno bičala krivice, ki nam jih delajo Nemci, osobito zdaj, ko imajo v Bienertthovi vladi, kakor je izdal v svojem državnozbornem govoru dne 4. junija t. l. poslanec dr. Redlich, svoj politični organ. (»Baron Bienertth ist derzeit das politische Organ der Deutschen.« — »Baron Bienertth je zdaj politični organ Nemcev.«) Pritrjevanju slovanskih poslancev izvajanjem dr. Korošca in dr. Benkoviča se pridružuje tudi štajersko ljudstvo, ki dobro zna, da bi sedanja vlada, politični činitelj Nemcev, če bi le mogla, potopila vse av-

strijske Slovane v žlici vode, nas Slovence si pa še posebej privoščila za zajtrk in nas prebavila v Nemce.

Bore se poslanci v »Slovenskem klubu« neustrašeno za pravice ne le Slovencev, bore se za pravice avstrijskega slovanstva sploh, osobito pa še za pravice zatiranega, zanemarjenega po krušni mu mačehi državi Jugoslavana. Veseli smo jih. Ponosni smo nanje. Ljudstvo jim zaupa in zna, da je storilo prav, ko je volilo svoje zaupnike može, ki so združeni v »Slovenskem klubu«.

Kakor smo pa zadovoljni z vsem delovanjem poslancev, ki so združeni v »Slovenskem klubu«, pa nikakor nismo zadovoljni s klubom samim, kakršen je zdaj. »Slovenski klub« danes nima tistega obsega, ni tak, kakršen bi moral biti z ozirom na sedanjo strankarsko konstelacijo na Slovenskem, glede na dejansko posestno stanje slovenskih političnih strank. Od zadnjih državnozbornih volitev se je posestno stanje slovenskih političnih strank zdatno izpremenilo. Plebiscit ob zadnjih štajerskih deželnozbornih volitvah nam dokazuje, da je naše štajersko ljudstvo odobrilo politiko poslancev, ki so združeni v »Slovenskem klubu«, obsodilo pa politiko tistih slovenskih štajerskih poslancev, ki niso v »Slovenskem klubu«. Obsodilo je štajersko ljudstvo in izreklo svojo nezaupnico tudi nekemu štajerskemu poslancu, o katerem je znano, da je velik v spletkah proti »Slovenskemu klubu«.

»Slovenski klub« mora postati večji, da bo res prava slika sedanjega posestnega stanja političnih strank na Slovenskem. Ker tisti može, ki jim je izreklo slovensko ljudstvo svoje nezaupanje ob zadnjem deželnozbornem volivnem boju na štajerskem, niso izvajali iz izida volitev posledic, kar bi bili morali, in niso dali svojih mandatov volivcem na razpolago, da volivci z glasovnico v roki izjavijo, ali jim kot državnim poslancem še zaupajo ali ne, mora »Slovenski klub« po geslu, da je vsak sam sebi najbližji, skrbeti, da se ojači, da dobi tisto število poslancev, ki mu gre po sedanjem posestnem stanju političnih strank na Slovenskem.

Dokazali smo, da »Slovenski klub« zdaj ni popoln, ker nima v svoji sredi zaupnikov tistih volivcev, ki so ob zadnjem našem deželnozbornem volivnem boju z glasovnico v roki obsodili tiste naše politike, ki niso združeni v državnem zboru.

Zato naj pa »Slovenski klub« skrbí, da se izpopolni. »Slovenski klub« naj nastopi z vso odločnostjo za to, da ho prisiljena vlada razpustiti državni zbor. Odločno, brezobzirno. Prav, da se dá državi, kar ji gre, da more živeti. A nasproti vladi, ki nasprotuje osobito nam Slovencem, ni treba nikake obzirnosti. Voditi

mora »Slovenski klub« realna politika za se in ta narekuje z železno doslednostjo, da mora delati zdaj »Slovenski klub« na razpust sedanjega državnega zbora in na nove volitve. Slovensko ljudstvo že poskrbi, da po volitvah dobimo še močnejši »Slovenski klub«, kakršnega imamo zdaj. Bojev se ne strašimo. Očistijo ozračje. Pogumno v boj za ojačenje »Slovenskega kluba«, državnozbornega reprezentanta ogromne večine slovenskega ljudstva!

Blagoslovljenje „Društvenega doma“ v Komendi.

Na stotine in stotine ljudstva je prihitelo preteklo nedeljo v prijazno Komendo, da se povešeli ob novem dogodku v zgodovini našega društvenega gibanja. Komenda je bila v nedeljo v zastavo in lepi slavoloki so pozdravljali goste. Po prihodu gostov in društev z jutranjega kamniškega vlaka, so se društva v Komendi pri Završanu uredila v

sprevod.

Na čelu spreveda ognjegasci s svojim poveljnikom g. Mejačem, za njimi slavna kamniška godba, telovadci z načelnikom Jeločnikom, S. K. S. Z. z zastavo, glasbeno društvo »Ljubljana« z zastavo, Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani ter izobraževalna društva z zastavami iz Cerkelj, D. M. v Polju, Kamnika, Dola, Mekinj, Domžal in Mengša. Pri drugem slavoloku je prisrčno pozdravil udeležnike g. župan Mejač. Zahvalil se mu je za pozdrav v imenu Orlov načelnik Jeločnik. Nato so društva odkorakala v župno cerkev, kjer se je pričelo cerkveno opravilo. Cerkveni govor je imel deželni poslanec kamniški dekan g. Lavrenčič. Slovensko sv. mašo je opravil frančiškanski provincijal vlč. g. o. Konstantin Duser z asistenco domačih gg. duhovnikov. Po cerkveni slavnosti so društva odkorakala pred novi »Društveni dom«. Izvežbani pevski zbor komendski je zapel Aljaževo »Na dan«, na kar je g. dekan, posl. Lavrenčič blagoslovil lepo in praktično urejeno stavbo. Drž. poslanec kamniškega okraja dr. Krek je imel na to

slavnostni govor.

Govornik pravi, da ne bo dolgo govoril, več in vedno bo govoril o pomenu današnjega dne Komendčanom novi »Društveni dom«, ko ne bo več nas in tistih, ki so ga postavili. Ta dom je trdnjava, kjer se bo zbiralo ljudstvo, ki se hoče boriti za svoje pravice. Ne samo trdnjava! Tudi prijateljski dom tistim, ki pridejo za vami, Komendčani! Včasih so govorili špičasti jeziki: »Kaj boš bral! Branje je neumnost Danes pa, ko so se razmere že popolnoma predrugačile in bere že skoro vsakdo, pa

pravijo: Kaj hodiš v izobraževalno društvo, rajši si kupi časopis in ga beri doma. Če je bilo prvo govorničje bedasto, je drugo še bolj. Danes pa prihajajo tudi tisti, ki so se ustavljali napredku. Toda branje je nekaj mrtvega. Za izobrazbo je treba poduka. Oko v oko, usta v usta, to je pravi poduk, ker iz knjige se ne uči življenja. Osební stik je prava pot do izobrazbe in poduka. Najbolj svet nam je domači slovenski jezik. Vsak tak društveni dom nam je dokaz, da hočemo braniti naš mili slovenski jezik. Vsak tak dom je učitelj našega ljudstva. To so naša vseučilišča, naše univerze, ki segajo bolj globoko kot druge z velikanskimi stroški zidane in vzdrževane univerze. Prihodnost je močnejša kot sedanjost. To nam dokazujejo mladi obrazi, ki jih vidimo okolu sebe. Kjer mlad človek beži, tam je znamenje, da družba hira. — Ponosen sem na ta okraj, ki me je izvolil za svojega poslanca, ker ima več takih društvenih domov kot marsikak drug okraj v naši domovini. Kaj se je govorilo o nas pred 20 leti. Še vedeli niso, da živimo. Začeli smo delati, in danes se nam čudijo, ko pišejo francoski, poljski, ruski in drugi časopisi o naših organizacijah. Zato pa storimo vsak svojo dolžnost in delajmo po svojih močeh na gospodarskem in izobraževalnem polju.

Po dr. Krekovem govoru je prebral g. kaplan Smolej pozdravno pismo g. Žebota iz Št. Ilja v Slovenskih goricah.

Skupno kosilo je bilo v gostilni bivšega deželnega poslanca g. Andrej Mejača. Pohvalno moramo omeniti, da se je g. Mejač res zelo potrudil, da je goste popolnoma zadovoljil. Izborna kuhinja, izvrstna kapljica in zmerne cene, to vse je napravilo goste zadovoljne in glasno so hvalili vsi izvrstno gostilno.

Javna telovadba.

Popoldne ob 4. uri se je vršila javna telovadba Orlov pod vodstvom načelnika brata Jeločnika, na travniku poleg veseličnega prostora. Nastopilo je okrog 80 telovadcev. Izvajali so prste vaje ter vaje na orodju: drogu in bradlji in s palicami. Postavnim in gibčnim fantom se je vse čudilo. Vse vaje so se izvajale z lahkoto in gotovostjo.

Po javni telovadbi se je začela nemotena zabava. Od vseh strani so prišli gostje, iz Kranja smo opazili g. dekana Koblarja, gg. profesorje Malnarja, Komotarja in Robido, posebno mnogo gostov pa je bilo iz Kamnika in Ljubljane. Svirala je sl. kamniška godba, pevski zbor glasb. društva »Ljubljana« je pel več pesmi in žel burno pohvalo; lepo sta prepevala tudi mešani zbor iz Kamnika, pod vodstvom g. Heybala ter pevski zbor iz Homca in Mekinj. — Pri srečolovu je marsikdo vjel srečo in tako je bilo vse veselo! Bil je pač lep dan!

LISTEK.

Časna beseda.

Novela. — Paul Bourget. — A. Kalan. (Dalje.)

V teh okoliščinah je bilo sinu malo lažje mogoče premisliti, kaj storiti sedaj, ko je tukaj hudodelnica iz Murrena, skoro gotovo da je, zanjo pa takoj policija. Krčevit strah mu je napravljala ta grozna misel Vse je bilo na tem, kako da on pride do nje ne da bi ona kaj storila, kar bi nedvomno izdalo njegovo navzočnost. S tako naglostjo kakor mesečni in tako točnostjo, ki se polasti naših mislij in kretenj v usodnem trenutku, ko bi imela najmanjša pomota nepreračunljive posledice, odide France iz knjižnice skozi odprta vrata v drevored, od koder je prihajala sumljiva potovalka. Gotovo je bilo — in s tem je opravičeno računat — da se bo v prvem hipu hotela kam skriti, ko zagleda, da ji kdo iz gradiča gre naproti. Komaj se je parkrat prestopil, že se je umaknila skrivnostna begunka v gosto grmičevje. On pa je šel naprej in kazal svoj pogum s tem,

da ni preveč hitel. Če je bila res Mme Noetsved, ki je umorila neoboroženega Steenackera, tedaj bo nepoznanka gotovo oborožena in bo brez dvoma tudi streljala na vsakega, ki bi jo hotel prijeti. France se je moral tako delati na potu, kakor da bi jo ne bil opazil. Vse njeno vedenje je kazalo, da se je umaknila v park z namenom, da se obrne do gostov v Stockhornu, da jih poprosi — kaj? Zavečja? Pomoči? Karkoli! Gotovo si je skoro že pred vrati na jasnem glede prošnje, ko se je enkrat za to odločila. Junaki mladenič si ni prav nič zakrival, v kaki nevarnosti da je. Toda on ni bil zastoj sin vojakov in dasi mu je srce zopet huje udarjalo, ko se je bližal kraju, kamor se je ženska skrila, ona vendar ni mogla opaziti tega njegovega razburjenja. Bila sta sedaj pet korakov eden do drugega. Hipoma se mladenič ustavi. Ženska je morala misliti da jo je opazil. Segla je z roko pod obleko v žep, da si poišče svoj revolver. Kaj mu je torej storiti, da ne ustrelji? Hipoma se France spomni, da je bral v poročilih o potovanju, da v Zedinjenih državah tatovi kriče onim, ki se jim bližajo: »Handsup! Roke kvišku! Zato tudi on dvigne svoji roki, hoteč s tem po-

kazati, da nima orožja, se previdno bliža in reče s tresočim glasom:

»Madame! . . . Glejte! Mene se vam ni treba bati . . . Samo kričite nikari! ostanite mirni! Ne umaknite se iz grmovja! . . . Nič ne smete izdati, da ste tukaj, sicer ste izgubljeni . . . Policija vas išče po vasi. Sedaj, ko govorim z vami, so morebiti policaji že v gradiču . . . Verujte mi to, prosim vas, verujte mi! . . . Bil sem v sobi v pritličju ravno tedaj, ko ste zavili v ta drevored. Nekaj hipov sem vas opazoval. Takoj sem videl, da se skrivate, in iz tega, kar sem čital po listih in kar sem zvedel o tej policijski gonji, uganil sem, kdo da ste . . . Vi pridete iz Murrena, kjer ste bivali pod imenom Mme Noetsved. Iz tega uvidite, da sem o vsem dobro poučen . . . Nikar mi ne tajite. Ker jaz sem vam to povedal, da vam dokazem, s kakim namenom sem prišel do vas. Vem, kaj ste vi storili. Če bi bil pustil, da pridete v gradič, bili bi vas takoj prišli. Prišel pa sem zato vam pomagat, da se rešite . . . Zato pa za meno, kar naravnost za meno! . . . Sedaj je bil čisto blizu Mme Noetsved. Njegov sinovski strah ga ni varal. Bila je res ona ki je umorila nesrečnega Steenackera in ki jo je usoda

prignala v ta kraj, ki je bil najbolj zakoniten in samotni ob bregu jezera. S tem, da je ženska molče poslušala mladeniča, je priznala vse. Njega pa je z groznim strahom prevzela misel, da bi mogli policaji žensko prijeti v parku tako blizu matere, morda celo v gradiču, ko bi se bila anarhistka tje umaknila. Nastal bi boj, strelji bi pokali, kri bi tekla in morda bi bilo več mrtvih. Mati bi slišala streljanje, hotela bi vedeti odkod to in gotovo bi to zvedela. France se je že bal, ko bi mati samo v listih čitala o tem, kako bi to vplivalo na njene razdejane možgane, kaj šele, ako bi se bili ti prizori vršili neposredno pred njenimi očmi . . . Kaj bi mu bilo zato, če bi bila ta ženska umorjena ali če bi imeli vsled njegove pomoči še njega za njenega sokrivca! Vsekako bi bila ta strašna nova poskušnja prihranjena materi; zato je sklepajoč svoje roke ponovil svojo prošnjo:

»Da, morate . . . Jaz vam dam častno besedo, da storim vse, kar morem, da vas rešim . . . Moja častna beseda!« je ponovil . . . »Ali mi verjamete? . . .«

»Jaz vam verjamem, gospod,« je odgovorila begunka. »Pokažite mi pot, jaz grem za vami.«

Državni zbor.

Dunaj, 21. junija 1909.

Ponedeljkove seje so navadno slabo obiskane. Tudi današnja je bila taka. Zanimanja pri razpravi ni veliko. Seja se otvorila ob četrta na 3. uro. Ko govorila vojta in Baumgartner, govori trgovinski minister dr. Weiskirchner, ki naglašja, da postopa strogo nepristransko. Prizna, da smo glede na pošne zadeve nazadnjaški. Obeta avtomobilne zveze in uradniško službeno pragmatiko. Po Weiskirchnerjevemu govoru govore Müller, Günther, dr. Braß, Starck, Swiertnia. Minister Ridt hvali svojega prednika Gessmanna, kar razumemo, ker tudi njega drži. Kredit za ceste se je zvišal za tri milijone. Obeta, da hoče pospeševati tujski promet. Govore še Grössl, Stojan, Eisenhut, Kratochwill in Zaunegger, jutri govori železniški minister Wrba, nakar se glasuje o III. skupini. Torkova, sredina in četrtkova seja bo trajala od 10. dopoldne do 10. zvečer. Upajo, da se v četrtek zvečer reši drugo branje proračuna, v petek se prične tretje branje. Jutri je napovedana seja klubovih načelnikov. Vlade stranke hočejo spraviti pod streho pošno svetovno pogodbo, odpravo žitnih carin po predlogu dr. Glabinskega, ureditev tehniških poizkusov, postavo o pijačevanju, pooblastilno postavo za trg. pogodbo z Rumunijo, o prodaji živine, dalmatinska paroplovba, špiritov kontingent in predlogo o italijanski fakulteti. Sodijo, da se zaključijo zasedanje 9. julija. Proti italijanski pravni fakulteti so protestirali nemški svobodomiselniki v Inomostu in na Dunaju.

Trpinčenje vojakov.

Posl. Seitz je interpeliral bramborskega ministra zaradi trpinčenja vojakov po ulaskem ritmojstru baronu Relskem v Stockerau, ki zelo slabo postopa z vojniki in vse pritožbe nič ne pomagajo. Dne 17. junija je vadal baron z eskadronom toliko časa »laufsrüt« in »auf« in »nieder«, da sta dva vojaka omedlela in so ju odvedli v bolnišnico, kjer leži še eden bolan, drugi je pa čez dve uri umrl.

C. IN KR. ARMADA.

Nove artiljerijske brigade.

Letos se ustanove nove artiljerijske brigade, ki bodo podrejene pehotnemu divizijskemu poveljstvu. Vsaka brigada bo sestavljena iz enega artiljerijskega polka, ki ima štiri baterije in pa iz dveh havbičnih baterij. Sedanjih 14 havbičnih polkov razdele v 28 samostojnih artiljerijskih divizij.

Lloydov arsenal in vojno ministrstvo.

Vojno ministrstvo najbrže ne pritrudi, da se premesti »Lloydov« arsenal iz Trsta.

TURKI IN GRKI.

V Drami se je pričel boj kot Turkov proti Grški. — Pri Zici se je vršil boj med grškimi vstaši in orožniki. Ustreljeni so trije četaši, eden pa ranjen.

SRBSKI VOJAŠKI ATAŠE NA DUNAJU.

— PRINC JURIJ IN ZAROTNIKI.

Srbski general Lešjanin je postal srbski vojaški ataše na Dunaju. Odkar je bil usmrčen kralj Aleksander, na Dunaju ni bil več akreditiran kak srbski vojaški ataše — kralj Peter je obljubil glavnim zarotnikom bivšemu ministru Genčiću in polkovniku Mašinu po 100.000 frankov, ako obljubita, da zapustita Srbijo. Genčić in Mašin sta sporočila ponudbo zarotnikom, ki so odklonili ponudbo in sklenili, da nadaljujejo boj proti Juriju z večjo energijo kot dozdaj.

CARJEV OBISK NA ANGLEŠKEM.

Proti carjevemu potovanju v London se grozno hujska. Vrše se proti obisku shodi.

Dnevne novice.

+ **Zahvala našim poslancem.** Iz Starega trga pri Kočevju smo dobili brzojavko: Okoličani Starega trga se najtopleje zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli, da se v tem kraju napravijo prepotrebne ceste in vodovod, pred vsem gospodu deželnemu glavarju Šukljetu in dr. Lampetu, ki sta se osebno potrudila prepričati se o potrebi teh naprav. Živela S. L. S.! — Somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke.

+ **Shod ljubljanske in okoličanske krščansko-socialne organizacije** bo v nedeljo dne 4. julija. Poročal bo dr. Lampe, ki bo odgovarjal dr. Tavčarju in Hribarju ter nadaljeval z odkritji o raznih zvezah.

+ **Dr. Tavčar** je na nedeljskem shodu, 20. t. m., imel najbrže namen pobijati dr. Lampeta in S. L. S. sploh, ampak mož je že v letih, ne živi več z novimi ljudmi in razmerami in je zato zbijal zgolj tiste vrste robato-dobrovoljno šalo, kakor smo je navajeni iz njegovih romanov in ki nazunaj izgleda strupeno, v resnici pa je prazna in brezobza. Kakor Balaam na osličku je dr. Tavčar šel na shod, da prekoline in obsodi S. L. S., pa je očiak kranjskega liberalstva obsodil sebe in lastno

stranko, ne da bi tega nasprotja čutil. Najprej se je norčeval iz Susteršiča in Kreka čes, na Dunaju sta kot dva rjoveča leva, v Ljubljani pa svoji glavi drgneta ob baron Schwarzova stegna. In smesil je S. L. S., ki se boja boji barona Schwarza in je iz njegove roke. Pa glej, komaj par odstavkov, in dr. Tavčar postane sam iz poljanskega leva drobno jagenjce in jame pripovedovati, kakšen strašen človek je bil baron Hein, »energičen in brezobziren«, »železne in neumljene roke«. Bil je ta Hein po pripovedovanju dr. Tavčarjevemu tako strašno bitje, da, če bi bil proti liberalcem nastopil, bi bil »stranko razbil in raztepel, da bi je več ne bilo, in svojo glavo stavim, da bi bila naša Ljubljana prva padla pred tem naskokom«. In da to prepriči, je šel dr. Tavčar, ki S. L. S. očita, da se Schwarza plaši, prosit barona Heina, naj ne pohrusta liberalcev in njega, dr. Tavčarja, ki hudo vpije in grmi po listih in na shodih, v resnici pa je krotak in ponižen — in naj blagoslovi zvezo liberalcev z Nemci. In tako daleč se je dr. Tavčar 20. junija t. l. spozabil, da je razkril, da je pravi poglavar in voditelj te zveze bil »kruti in brezobzirni« Hein, nemški liberalce, birokrat in strupen sovražnik slovenskega ljudstva! Tisti dr. Tavčar, ki se zgraža nad izmišljotino, da je S. L. S. s Schwarzom zvezana, je večji del svojega političnega življenja prečepel pod nogami nemškega barona Heina in se s tem še hvali! S. L. S. pa se ni nikoli vezala ne s Heini ne s Schwarzom, ni sklepala z njimi pogodb niti se kaj nasproti njim obvezala ter je tako danes kakor od prvega dne svojega obstoja v vsem svojem delovanju neodvisna. Liberalci ne govore resnice, ko nasprotno trde in niti sence dokaza ne navajajo. Sam dr. Tavčar je 20. t. m. le to dejal, da je bila »srčna želja barona Heina«, napraviti zvezo s klerikalci! Mi za to željo nič nismo vedeli, da pa dr. Tavčar zanjo ve, je le dokaz, da je zelo pridno k Heinu zahajal, da je tako dobro za njegove najbolj skrite želje vedel!

+ **Nemoralična** ni bila zveza med liberalci in Nemci, je dejal 20. t. m. dr. Tavčar, ampak visoko moralična, ker je imela namen rešiti jezikovno vprašanje na jugu in napraviti stalno premirje med obema narodnostima v deželi. Ta trditev bije resnici prav občutno v obraz. Prvič je dr. Tavčar s tem postavil na laž lastno stranko, lastno glasilo in pa sebe. Ali ni narodno-napredna stranka venomer naravnost proti vsakemu narodnostnemu sporazumu in premirju pisala? Ali ni na pa piri ju Nemcem na Kranjskem sploh vsako pravico do obstoja odrekala? Ali ni v besedah zahtevala, da se odpravi vsako zastopstvo Nemcev celó v deželnem zboru? Kdo je tisti, ki dan na dan kriči, da je treba pri nas Nemstvo uničiti in s koreninami iztrebiti? Ali ne bruha »Narod« v vsaki drugi vrstici na Nemce ogenj, žveplo in pekel? Njegov lastnik pa zdaj joče, da je bil namen vsega njegovega političnega delovanja se z Nemci pomiriti in zaspati v njihovem političnem objemu!... Drugič pa je dr. Tavčar 20. t. m. na shodu v »Mestnem domu« resnico, ki jo je v pogodbi z Nemci priznal, pred svojimi pristaši prikrikl. Namen zveze z Nemci ni bil samo napraviti na Kranjskem »sporazumljenje obeh narodnosti«, ampak tudi ta, lastne slovenske brate s pomočjo Nemcev, ki sovražijo liberalce in »klerikalce«, pritisniti ob steno in zabraniti slovenskemu ljudstvu vstop v deželni zbor! V tem grmu je tičal zajec, g. dr. Tavčar, in to čivka vsak vrabič na strehi! In še nekaj ste na shodu povedati pozabili: da ste namreč v pogodbi z Nemci črno na belem izjavili, da so vam v smislu vašega programa prvo liberalna načela, narodna pa pridejo šele v drugi vrsti. Dejali ste, da vaše prvo načelo zahteva zvezo z Nemci in že samo v tem, če bi ne bili prav ničesar drugega sklenili, tiči nemoralnost in nenarodnost takoimenovane narodno-napredne stranke!

+ **Nenarodna** tudi ni bila liberalno-nemška zveza ali zveza med narodno-napredno in veleposestniško stranko, kakor se izraža previdno dr. Tavčar. Le prazno besedičenje je bilo, kar je dr. Lampe navajal, kajti od leta 1894. do 1904. se baje ni v kranjskem deželnem zboru ničesar sklenilo, o čemer bi se dalo dokazati, da bi bilo »narodni reči škodovalo«. Ali naši debelokoži liberalci res ne razumejo, da je že dejstvo, da so z Nemci sklenili tako pogodbo, ki se izrečno obrača proti istokrvnim sodeželanom, samonasebi nenarodno, tembolj ker so izjavili, da tako delajo v duhu svojega programa? Nadalje pa ni res, da se od leta 1894. do 1904. ni ničesar sklenilo, kar bi bilo narodni reči škodovalo, temveč dejstvo je, da se je cel čas vladalo proti slovenski večini ljudstva, kateremu se je branil vstop v deželno zastopstvo, kar gotovo nihče ne more smatrati za narodno. Potem pa so liberalci s tem, da so mesto slovenskih zastopnikov neliberalne stranke volili v vse deželne korporacije zagrizene Nemce in v teh korporacijah z njimi solidarno nastopali, koristi slovenskega naroda, milo rečeno,

očito zanemarjali. Vse kulturne zadeve slovenskega naroda, počenši od šolstva pa doli do gledišča, so bile odvisne od »predhodnega posvetovanja« z Nemci. Posledica tega je bila, da se srednje šolstvo ni moglo odtegniti ponemčevavnemu sistemu, da je Ljubljana imela v osebi tozadevnega referenta v deželnem odboru nemškega »Oberbürgermeistra«, da se vprašanje samoslovenskih napisov ni moglo rešiti, da je nemško gledišče dobivalo visoko vsakoletno deželno podporo, da so Nemci imeli zasigurno zastopstvo v trgovski zbornici, da je deželni odbor po nepotrebnem nemško uradoval, da so bili Nemci v deželnem šolskem svetu vsega-mogočni, da vprašanje realke ni moglo nikamor naprej itd., da se je torej v resnici delalo v škodo slovenskim narodnim težnjam tako kakor je bilo po pogodbi dogovorjeno. Nenarodna je pogodba, tudi če bi se ne bila prav nič izvrševala, nenarodno je to, da se je izpolnjevala. In če dr. Tavčar to imenuje eno svojih »najbolj premišljenih političnih potez«, je to še bolj nenarodno. Gospod dr. Tavčar, ali je možko ali pa le žalosten in obžalovanja vreden pogum brani to pogodbo, ki je po vaših besedah imela edini ta namen, da bi »klerikalci z zobmi škripali«? To je po geslu: »Namen posvečuje sredstva«, ki se jezuitom očita, s katerim se pa javno hvali voditelj kranjskega takoimenovanega svobodomiseltva.

+ **Postranske vlade**, ki sta jo po dr. Tavčarjevemu zatrdilu na Kranjskem etalbirala dr. Eger in gospa Lina, je kriva S. L. S., če verjamemo, kar je dr. Tavčar na shodu v »Mestnem domu« povedal. Veliko uslugo je vlada dr. Tavčarju tudi s tem storila, da je podarila nemškemu gledišču cesarski dar 20.000 kron, kajti drugače bi dr. Tavčar 20. t. m. ne bil vedel kaj povedati, da upraviči svojo zvezo z Nemci. Skoro se zdi, kakor da bi bil dr. Tavčar na ta čin c. kr. vlade čakal, tako zelo mu je prav prišel. Toda dr. Tavčar je zopet spretno zavil, da njegovi poslušalci niso glavne reči zapazili, to namreč, da so postranske vlade Nemcev v deželi krivi tisti krogi, ki so povzročili, aranžirali in vodili septemberske dogodke! Neoporečni dokaz za to je komentar, s katerim spremljajo cesarski dar zadnje »D. Stimmen«! S. L. S. pa nima in tudi ne išče zvez z dvorom, da bi mogla prepričati, da ondi komurkoli hočejo darujejo kar hočejo. Dr. Tavčar pa je tudi pozabil povedati, kako visoka je vsota, ki jo je njegova stranka ves čas pogodbe z Nemci, nemškemu gledišču iz slovenskih žužev plačevala! Če pravi dr. Tavčar, da se za časa njegove pogodbe z Nemci ne bi bilo moglo zgoditi, kar se je zdaj, bi moral pomešiti, da takrat cesarju za nemško gledišče ni bilo treba nič darovati, ker so mu dajali podporo kranjski liberalci sami. Kako pa je z imenovanjem Belarja, to dr. Tavčar sam dobro ve; ve, da ga je vlada zahrbtno imenovala, ve pa tudi, da je S. L. S. to popolnoma popravila, tako da je imenovanje nemškega deželnega šolskega nadzornika postalo čisto iluzorično. Ali naj dr. Tavčarja tudi pri tej priliki zopet spomnimo, da drugače govori v deželnem zboru in odboru, drugače pa v javnosti? Pa tudi nemška gimnazija v Ljubljani ne bo dr. Tavčarja rešila, kajti ko je bil on združen z Nemci, na vladi, so bile vse gimnazije na Kranjskem nemške! Tako je stvar, gospod dr. Tavčar, in naj vi še tako vihtite svojega uma — zarjavele šivanke!

+ **Na znanje in ravnanje društvom S. K. S. Z.** V smislu sklepov S. K. S. Z. se je 20. junija v Logatcu ustanovil v k. s. izobraževalnem društvu prvi abstinenčni odsek. Drugi za nami!

+ **Vabilo na ustanovni občni zbor »Slovsanske lige katoliških akademikov«**, ki se vrši 24. junija 1909. na Dunaju. — Spored: 1. Poročilo pripravljavnega odbora. 2. Čitanje pravil. 3. Volitev načelstva. 4. Eventualija. Prosta zabava. — Čas: Ob 7 hod. zvečer; če bi ne bil občni zbor sklepčen, se vrši ob 8 hod. ravnotam občni zbor, ki sklepa brez ozira na število navzočih (§ 13. dr. pr.). — Lokal: Hotel »Post«, l., Fleischmarkt 16.

+ **Lahi, ki hočejo imeti univerzo.** Pri razpravi, ki se je vršila pred celovško poroto proti puljskim Mazziniancem Vidali, Grion in De Carli, od katerih sta prva dva obsojena v osemmesečno ječo, se je dognilo, da so ti ljudje po Pulju za časa konflikta s Srbijo razširjali s strojem pisane manifeste, v katerih so pozivljali vojake laške narodnosti, naj dezertirajo. Ker je tržaška policija v prostorih mazzinianškega društva povodom zadnjih volivnih demonstracij poleg orožja našla tudi kompromitujočo korespondenco, bomo kmalu o delovanju laških veleizdajavcev natančno poučeni. Vlada pa hoče Lahom dati za to še univerzo v Trstu!

+ **Občinske volitve v Trstu.** Tudi v drugem »inteligentnem« razredu so zmagali na četi štiri laški liberalni nacionalci. Bilo je izvoljenih 16 laških liberalcev. Vseh volivcev je bilo 3339 veljavnih. Dobili so laški nacionalci 2069 glasov. Slovenski števniki kandidati so dobili 420,

Nemci 319, krščanski socialci 210, socialni demokrati 141, drugi 55 glasov.

— **Demonstracije na zagrebškem vseučilišču.** Minolo soboto popoldne so se vršile burne demonstracije proti preiskovalnemu sodniku v veleizdajniškem procesu in priv. docentu na zagrebškem vseučilišču dr. Košutiču. Ko je stopil v dvorano v spremstvu 12 Franku udanih dijakov in spregovoril prve besede predavanja, razlegli so se burni klici: »Abcug Košutiču!« Prihiteel je rektor dr. Janeček in ker ni mogel napraviti mira, je pozval dr. Košutiča, da ustavi predavanje. Košutič se je uklonil in zapustil vseučilišče. Pred vratmi so ga čakali frankovski dijaki, ki so ga dvignili na rame in nosili po ulicah. Zvečer je bila zopet dijaška demonstracija na Zrinjevcu.

— **Semenj v Krškem** vršil se bo dne 5. julija t. l. (Urhov semenj), ne pa dne 1. julija, kakor kaže v Pratikih.

— **Zagovornik Srbov prijet na mejli.** Te dni sta bila zagovornika veleizdaje obtoženih Srbov, dr. Hinković in Budisavljević v Belgradu iskat podatkov o Nastiču. Na povratku je bil dr. Budisavljević ustavljen v Zemunu in preiskan, a kmalu zopet izpuščen.

— **Hrvaške dame obsojene.** Radi demonstracij proti banu Rauchu v Brodu je obsojenih sedem hrvaških dam, vsaka na štirinajstnevni zapor.

— **Štrajki predilcev v Ajdovščini** se nadaljuje. Tuji delavci, ki so pred kratkim prišli z Ogrskega, so na ukaz vodstva predilnice hoteli včeraj jutraj na delo. Štrajkujoči predilci in predilke so zgodaj jutraj zasedli vsa pota, ki vodijo v tovarno in so mirnim potom odvrnili stavkokaze. V tovarni tudi danes vse delo počiva.

— **Ameriška eskadra na Reki.** Začetkom avgusta priplove na Reko velika eskadra ameriških Zjedinenih držav. Eskadra, ki ostane na Reki šest dni, bo slovesno sprejeta.

— **Mednarodnega shoda zdravnikov** v Budimpešti se udeležijo kot posebna narodna skupina tudi hrvaški zdravniki. Tekom shoda se vrši občni zbor vseh slovenskih zdravnikov, ki se bodo udeležili kongresa. Kongres se vrši od 29. avgusta do 4. septembra.

— **Za novega rektorja hrvaškega učiteljskega** je izvoljen dr. Josip Volovič.

— **Za škofa v Djakovu** bo imenovan baje dr. Lang iz Zagreba. To so seve še samo časninarska ugibanja.

— **Hrvaška opera.** Za prvo pevko na novi hrvaški operi v Zagrebu je imenovana gdna. Sugh, dosedanja primadona na operi v Lincu. — Ivan pl. Zajc zavaruje ljudsko opero v treh dejanjih »Gordina 1848«. Libreto je napisal Josip Jandrič ter prikazuje življenje »narodne garde«, ki je obstajala v Zagrebu za dobe Jelačića. Opera je pretkana s krasnimi rodoljubnimi pesmimi iz leta 1848.

— **Glavni dobitek državne loterije** v znesku 200.000 kron je zadel neki pleskarški mojster na Dunaju.

— **Občinske volitve v Trstu.** Pri večrajšnji volitvi v drugem razredu je bilo v Trstu izvoljenih 16 laških liberalcev.

— **26 novih čeških šol v Krkonosih** namerava ustanoviti letos kot odgovor Rosseggerjevi akciji »Narodna Jednota Pošumavska«.

— **Kralji petroleja** so se združili. Še nedavno se je vodil hud boj proti ameriškanski Standard Oil Company. Sedaj pa so se združili sovražni bratje. Ameriškanska družba se je pogodila z gališkimi petrolejnimi magnati ter združena z njimi predložila oferte finančnemu ministru. — Odjemalci petroleja te vesti ne bodo nič kaj veseli pozdravili, ker pomenja dražji petrolej.

Štajerske novice.

§ **Kultura mariborskih počistov-pikelhavbarjev.** V četrtek, dne 17. junija so se peljali slivniški fantje k naboru v Maribor. Voz, katerega so imeli okrašenega s slovenskimi trobojnicami, so pustili pri Rapočevi gostilni. Med tem, ko se fantje šli k naboru, priletita dva policaja po Tržaški cesti in zagledata pred omenjeno gostilno voz naših nabornikov. Kakor na kakšnega zmaja planeta ta kulturo-nosca na uboga slovenska banderka ter jih raztrgata na drobne kosce. Lahko se mislite, kolika nevarnost je bil ta koleselec za mariborske pikeliavbarje! — Kadar pridejo Slovenci kupovat v Maribor, o kako sladki so pa takrat nemški Mariborčani: Dober dan, očka, no, mamka, kaj boste pa kupili itd. se laskajo in vabijo Slovence v svoje trgovine. Poskrbelo se bo, da pride ta slučaj še na kompetentnem mestu v razgovor.

§ **Sv. Barbara v Haložah.** Na Petrov dne 29. junija se vrši pri Sv. Ani (podružnica Sv. Barbara) mladeniški shod za Haloze in bližnje pujsko poje. Cerkevni govor ima g. Benedikt Čirič iz Lipnice. Mladeniči so na ta shod v največjem številu vabljeni.

§ **Silvnica pri Mariboru.** Na Petrov se ustanovi pri nas mladeniška zveza in govori ob tej priliki tajnik Z. S. M. Šut iz

Maribora. H koncu prirede fantje eno vesoigr. Prijatelji našega gibanja, pridite! Š **Sv. Tomaž pri Ormožu.** Mladeniška zveza že zdaj opozarja na predavanje, ki ga priredi eno nedeljo v prvi polovici meseca julija v bralni sobi, in sicer o alkoholizmu. Pridite vsi poslušati te važne razprave!

Š **Vurberg pri Ptuj.** V nedeljo, dne 11. julija, priredi naša mladeniška zveza poučno zborovanje po večernicah v bralni sobi. Pride tajnik Šut iz Maribora. K zborovanju so vsi člani bralnega društva, posebej še mladeniči, lepo vabljani!

Š **Kar sapa je zapustila** naše liberalce po tolikih porazih v zadnjem času. Da se malo odškodujejo, so začeli metati blato na kako visoki stopinji stoje ti akademični na kako visoki stopinji stoje ti akademični izobraževalci ljudstva. Marsikateremu bi priporočali, da se kje prej v kaki mladeniški ali dekliški zvezi olike nauči!

Š **Učite ljščnik nameraval izvršiti roparski umor.** Iz Maribora poročajo: Učiteljski školarnik Maks Kocbek iz Gornjega grada je včeraj ponoči napadel kleparja Wiedmanna ter ga zabodel s kuhinjskim nožem v prsa. Težko ranjenega Wiedmanna so odpeljali v bolnišnico. Kocbeka so zaprli. Pravi, da je hotel oropati Wiedmanna, ker je rabil denar za fotografski aparat. Kocbek je stanoval v isti hiši kot Wiedmann, v Gledališki ulici št. 16. Ko je kleparski mojster šel ponoči domov preko hodnika, ga je nakrat napadel neki mož in ga z nožem smrtnonevarno ranil. Napadeni je kljub teme spoznal v napadalcu Maksa Kocbeka. Kocbek si je preskrbel ključ do hodnika, ki je ob mraku že zaprt ter je čakal Wiedmanna, da ga napade in oropa.

Š **Spomenik pisateljici »Revčka Andrejčka«.** Morretu, so odkrili preteklo nedeljo v Lipnici na Štajerskem.

Š **Odlikovanje.** Preč. g. Jurij Bezenšek, konz. svetovalec in župnik v Čadramu je postal papežev komornik. Častitamo!

Š **Samoumor.** Julijana Dobaj, 35 let stara, dekla pri pasariju Karolu Tratniku v Mariboru, bi imela čez nekaj mesecev postati mati. Da bi se vsemu temu izognila, je dne 20. julija izpila nalašč za to pripravljeni strup (Phosphorlösung). Rešilni voz je je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer je še isto noč umrla v grozljivih bolečinah.

Š **Ogenj na Dravskem polju.** V Apačah je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Klesa, zakonskima Murko vse in tudi poslopja posestnika Kodermana so močno poškodovana.

Š **Zmaga nemškutarjev.** V občini Pohorje nad Hočami so zmagali pri občinskih volitvah v 1. in 2. razredu nemškutarji.

Š **Težek vol.** Minuli petek so zaklali v mariborski klavnici vola, ki je tehtal 1.100 kilogramov. To je doslej najtežji vol, kar so jih pripeljali v mariborsko klavnico.

Š **Ponarejalci denarja pred mariborskimi porotniki.** Porotniki so potrdili vprašanje o krivdi Fr. Potočnika, da je razpečeval ponarejen denar, ravnotako vprašanje, ali je Kolenc kriv, da je dal na razpolago sredstva za ponarejanje bankovcev in zanikali vsa druga. Po tem pravoreku obsodi sodni dvor Fr. Potočnika in Jož. Kolenca vsakega na tri leta težke ječe, s postom vsakega četrta leta in oprostili vse druge obtožence.

Gorenjski Oril!

VSPORED

slavnosti »Kato. slov. izobr. društva« v Radoljici, dne 27. junija 1909.

1. Sprejem gostov.
2. Ob 8. uri sv. maša.
3. Od 10.—12. ure

mladeniški tečaj,

ki ga vodijo gg. L. Smolnikar, dr. L. Pogacnik, F. Terseglav, Iv. Podiesnik.

4. Ob 12. uri skupno kosilo.
5. Ob 4. uri popoldne

javna telovadba.

6. Po javni telovadbi

ljudska veselica.

Pri celi slavnosti sodeluje sl. »Savska delavska godba«.

Vabijo se, da se slavnosti udeležijo mladeniči in pa naša izobraževalna društva.

Koroške novice.

Š **Sinčavas pri Velikovu.** »Gospodarska zadruga« sklicuje za nedeljo, dne 27. rožnika t. l., občni zbor v skladišče v Sinčavas, in sicer točno za 11. uro. Daljnim zadržnikom se naznanja, da je poprej v bližnjem Smarkežu cerkveno opravilo z obhodom, pričeni ob pol 9. uri dopoldne. — Gospodarji! Le v zadržništvu je vaša rešitev; udeležite se gotovo koristnega razgovora.

POMANJKANJE BOSANSKIH GARNIZIJ.

Iz Sarajeva in drugih bosanskih krajev se povrne v svoje garnizije pet detaširanih bataljonov s pridelenimi strojnimi puškami. Bosensko-hercegovski 15. armadni zbor bo tako pomanjšan za 12 bataljonov; to je ravno polovica bataljonov, ki so bili decembra 1908 in marca letos odposlani v Bosno in Hercegovino, da se o. a. č. 15. armadni zbor.

Ljubljanske novice.

lj **Zopet samoumor.** Danes jutraj so v obližju prisilne delavnice iz ljubljanske potegnili truplo neke neznane ženske. Dognali so, da je 49letna delavka Marija Sajevčeva iz Uševka pri Kranju. Pri sebi je imela le 5 vinarjev denarja in zlate uhanje. Navedenka je po zdravnikovi izjavi morala sinoči skočiti v vodo. Včeraj je še beračila po bližnjih hišah. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

lj **Mirozov godbe »Slovenske Filharmonije«** se vrši jutri na kresni večer po sledečih cestah in ulicah: od »Glasbene Matic« v Vegove ulice, Kongresni trg, Gosposke ulice, Turjaški trg, Breg, Sv. Jakobova trg, Stari trg, Mestni trg, Pred škofijo, Vodnikov trg, Kopitarjeve ulice, Sv. Petra cesta, Miklošičeva cesta, Sodnijske ulice, Dunajska cesta, Franc Jožefova cesta, Bleiweisova cesta, Rimska cesta, Vegove ulice v »Glasbeno Matico« nazaj. — Začetek ob pol 8. uri zvečer.

lj **Škriatic v Ljubljani** se vedno bolj širi, počitnice se pa bližajo in s temi nevarnost, da še marsikak otrok oboji. Ali bi ne bilo umestno sedaj že šole zapreti, ko ni veliko dni več do konca šolskega leta in se nevarnost prenosa zabrani? V okolici ljubljanskega traja že več mesecev ta bolezen in — oblasti? Umestno bi bilo gotovo, če bi uradni zdravnik v svojem okrožju imel sistematična predavanja v takih slučajih in občinstvo poučil, kako postopati pri bolnikih in kako zabraniti kolikor mogoče prenos bolezni. Seve, če se vranični prisad pri prešičih ali smrkavost pri konjih pokaže, je vse po konci. A pri ljudeh? Proti prvim slučajem je treba takoj energično postopati, ko je enkrat že nastala epidemija, je prepozno. Ravno tako je treba ljudstvo sistematično poučevati in ne jih z brezpomenbnimi odluki šikanirati, samo da je nekaj storjeno. Torej pozor!

lj **Umrli so:** Leopoldina Tomelj, poslovdnjica žena, 33 let. — Marija Golob, zasebnica, 68 let. — Franc Rudman, delavčev sin, 7½ leta.

lj **V apnenico padel** je včeraj popoldne na Gruberjevem nabrežju 47letni Ogrinov delavec Andrej Podberščič, rodom iz Vrtojbe pri Gorici. Gasil je apno in izgubil ravnotežje. Bil je z rešilnim vozom prepelšan v deželno bolnišnico.

lj **Umrli je** gospa Ana Mele, rojena Remagar, soproga vratarja južne železnice.

lj **Najden je bil zlat prstan** v Kolesijskem drevoredu. Lastnik ga dobi pri nadzorniku: Reber št. 9. I. nadstropje.

lj **Papigo** je vjela Josipina Pahovec na Marije Terezije cesti št. 5. Lastnik jo dobi tam.

Razne stvari.

Srbski kralj Peter hoče odstraniti iz Srbije zarotniške častnike. Bivšemu ministru Genčiču in polkovniku Mašinu je ponujal vsakemu 100.000 kron, ako gresta iz Srbije.

General Stesej bo v kratkem popolnoma rehabilitiran. Čar mu je te dni določil popolno pokojnino.

Kopniški stotnik zopet aretiran. Čevljar Voigt, ki je v Nancyju v uniformi pruskega stotnika prodajal razglednice, je bil ondi aretiran.

Tekmovanje za najmanjšo nogo. Neki bogat prebivalec Pariza je razpisal 60.000 kron, ki jih dobi tista dama, ki ima najmanjšo nogo. Tekmuje lahko vsaka dama, ki je dopolnila 18. leto starosti, samo v Pariz se mora peljati in pomeriti čevljiček, katerega je napravil nalašč za to tekmo neki pariški čevljar.

Vsled sramote v smrt. Solastnik velike vinske tvrde A. & R. Gross na Dunaju, Arnold Gross, je izginil z Dunaja in vzel s seboj 110.000 K. Truplo njegovega brata Rudolfa so včeraj potegnili iz Donave. Pri mrtvecu so dobili listek, da je izvršil samoumor vsled sramote, katero mu je napravil brat.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEV DAR ZA NEMŠKO GLEDA LIŠČE V LJUBLJANI.

Dunaj, 22. junija. Cesarjev dar nemškemu gledališču v Ljubljani je delo ministrow Stürgkha (katerega je Hribar stisnil roko!) in dr. Schreinerja. Stvar je sprožil Schreiner. Zadeva ni bila v ministrskem svetu ter je ostale ministre prese-netila.

SOCIALNI DEMOKRATJE ZA LAŠKO PRAVNO FAKULTETO V TRSTU.

Dunaj, 22. junija. V proračunskem odseku se je danes nadaljevala debata o laški pravni fakulteti. Govoril je vodja socialnih demokratov dr. Adler, ki je poudarjal, da so bili socialni demokratje od nekdaj za laško pravno fakulteto v Trstu in da ga veseli, da se je večina nemških strank izjavila za to. Zahteva jugoslovanov med to zadevo in svojo željo po slovenski univerzi napraviti junktim, ni opravičena. Če se enemu narodu dá pravice, se ne omejuje pravic drugih, ampak se jih le podpira. Nato je jako toplo govoril za slovensko vseučilišče v Ljubljani Gostinčar. Ker se je mudilo k plenarni seji, je Gostinčar prekinil svoj govor ter ga bo nadaljeval v prihodnji seji.

DRŽAVN ZBOR.

Dunaj, 22. junija. Danes razpravlja zbornica dalje o proračunu, in sicer o točkah trgovskega, železniškega in domobranskega ministristva. Govorila sta tudi železniški minister Vrba in domobranski minister Georgi. Pogajanja se vrše, ali bi se odobrilo vladi v tekočem zasedanju tudi trgovinsko-pol. pooblastilni zakon. — Ob 3. uri se je vršila o tem seja agrarne zveze, a zdí se, da »Slovenska Jednota« ostane trdna. »Slovenska jednota« je proti temu, da bi se Bienerthovi vladi razun proračuna sploh kaj dovolilo in da se kaj drugega ne sme dovoliti, najmanj trgovinski politični pooblastilni zakon, kar bi pomenjalo največjo zaupnico Bienerthovi vladi.

GOSPOSKOZBORNičNI ČLAN DR. SKARDA O POLITIŠKEM POLOŽAJU.

Vitné ves, 22. junija. Tu je govoril v nedeljo na mladočeškem okrožnem strankarskem shodu načelnik mladočeškega izvrševalnega odbora dr. Skarda o političnem položaju. Izjavil je, da vodi pot do sporazumjenja v Nemci skozi češki deželni zbor. Nemcem ne odkupimo obstrukcije, brezpogojno morajo opustiti obstrukcijo. Sklenila se je resolucija, ki odbrava opozicijo češke državnoborske delegacije in ki odklanja Bienerthov jezikovni načrt.

WECKERLOVO SLOVO.

Dunaj, 22. junija. Danes je bil Weckerle v avdienci pri vladarju, katerega je prošil, naj skoro ugodi želji sedanjega ogrskega ministristva in sprejme odstop ministrow, ker s koalicijo ne more dalje vladati. Vladar bo tej želji ugodil tekom dveh, oziroma treh dni. Videlo se bo sedaj, ako bo mogoče doseči sporazumjenje med Lukacsom in neodvisno stranko, ako ne, pa bo poveril vladar Lukacsu sestavo ministristva na programu iz leta 1867.

PROTIČESKO HUJSKANJE.

Francove Vari, 22. junija. Dne 12. t. m. je došlo v Francove Vane 40 čeških medicincev. Gledališka godba je zato zavrnila nekaj komadov. V sled te žalitve so Nemci hudo napadli župana, dasi za to niti znal ni, vsled česar so mu izrekli mestni svetniki zaupnico.

IREENTA DELA.

Pulj, 22. junija. Tu se je osnovalo laško telovadsko društvo »Ginnastica«. Kakor znano, je Ginnastica velezdajalska organizacija, ki je bila že večkrat razpuščena. Kakor se vidi, postaja jadransko morje res od dne do dne bolj grenko, kakor je pred par dnevi dejal dični versifex Gabriele d'Annunzio ob nekem intervjuu.

OGLEDUŠKA RAZPRAVA V SRBIJI.

Belgrad, 22. junija. Tu se vrši razprava proti trgovskemu agentu Müllbergu, ki je obtožen ogleduštva. Priče govore v neprilog obtožencu.

NASTIČ V ZAGREBU.

Zagreb, 22. junija. Gjorgje Nastič je došel v Zagreb in stanuje v hotelu »Pri treh gavranih«. Nastiča čuva policija. Včeraj je pregledaval v sobi predsednika Tarabochie spise v navzočnosti izvedencev in braniteljev. Veliko pozornost vzbujala Masarykovo pismo, da je črnogorski knez plačal Nastiča, da je odkril srbski revolucionarni statut.

ŠPANSKA KRALJICA POVILA PRINCEZINJO.

Madrid, 22. junija. Španska kraljica Viktorija je povila princezino.

RUMUNSKI DIJAKI ZA OGRSKE RUMUNE.

Bukarešt, 22. junija. Rumunski dijaki so priredili v Dacia dvorani zborovanje, na katerem se je sprejela resolucija proti mažarskemu nasilju glede na ogrske Rumune. Izvolil so se pomočni odbor ogrskim Rumuncem.

GRŠKA KRALJICA V HEBU.

Heb, 22. junija. V Heb je došla grška kraljica Olga s svojim sinčkom, princem Christoforom v spremstvu bavorske princezine Terezije. Ogledala si je mesto, zvečer se je vrnila v Francove Vane.

RITUALNI UMOR V PISEKU?

Praga, 22. junija. »Narodna Politika« poročja iz Piseka, da je prebivalstvo razburjeno, ker se širijo govornice o ritualnem

umoru v Oslovu. Govornice so nastale, ker je iz Topelc izginil neki deček. Trdi se, da je pobegnil deček s cigani. Pri židu Königu so našli v zavoju krvavo obleko nekega dečka. Dognalo se pa je, da je obleka sina trgovčeve sestre.

BOJ S TIHOTAPCI.

As, 22. junija. Med avstrijskimi tihotapci, ki so hoteli vtihotapiti vole na Bavarsko in bavorskimi mejnimi stražniki se je ponoči vršil spopad. Streljalo se je na obeh straneh. Nevarno ranjen je mejni stražnik Leupold iz Selba. Tihotapci so pobegnili. Nekaj jih je baže ranjenih.

MORALA V NEMCIJI.

Saarbrücken, 22. junija. Policija je zaprla 40 oseb boljnih krogov, ki so obdolženi kaznjivega občejanja z deklaricami od 12. do 16. leta. Zrtev je dozdej znanih 24.

KOLERA NA RUSKEM.

Peterburg, 22. junija. Od včeraj se je pojavilo 40 novih slučajev kolere.

MRAZ V RUMUNIJI.

Bukarešt, 22. junija. V Predeļu, Asugi in Bustini je nastal tak mraz, da je zmrznilo veliko ovac.

MENELIK UMIRA.

Rim, 22. junija. Rimski listi poročajo, da abesinski cesar Menelik umira. Baže je že prevzela vlada cesarica Fajtu.

»Večna molitev« z velikim tiskom

je zdaj tudi v vezavi z zlato obrezo na razpolago, izvod po 3 K 90 h (v vezbi z rdečo obrezo 3 K). Knjigo z veseljem pozdravljaja naše ljudstvo, ki tako rado moli in časti predvsem Jezusa v zakramentu ljubezni. Saj »Večna molitev« v novi obliki z velikimi črkami v razločnem in krepkem tisku ustreza vsakomur, v prvi vrsti pač onim, kojim pešajo oči, pa sploh vsem, ker se molitvene ure na večer molijo pri luči in so cerkve zelo mračne. Nova knjiga varuje vid, zato bo vsak gotovo zelo rad po njej segel. Velike vrednosti je pa tudi trpljenje (pasijon) našega Gospoda Jezusa Kristusa po štirih evangelistih, kar dozdej nima prav nobena slovenska molitvena knjiga. »Večna molitev« v novi obliki naj postane last vsake poštene krščanske slovenske hiše. Naročji s v »Kataloški Bukvarni« v Ljubljani.

Nekaj o pašnikih in pašniških zadrugah. Spisal Friderik Kukovič, župnik na Dobrni. Na Dobrni, 1909. Lastna založba. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Kronendorfer

se kol naravna namizna voda
prve vrste in kol zdravilna voda
zoper hudoče organskega dihanja in zoper
bolesni želodca in mehurja najbolj priporoča.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 22. junija.

Pšenica za oktober	13.81—86
Rž za oktober 1. 1909.	10.36
Oves za oktober	8.10
Koruza za junij 1909	7.84
Koruza za maj 1. 1910	7.29

Efektiv:

Metecrologično poročilo.

Vilna n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dn.	Čas opažanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	nebo	Puščava v 24 urah v cm
21	9. zveč.	735.3	19.2	brezvetr.	jasno	
22	7. zjutr.	33.1	18.9	sr. jzahn.	.	0.0
	2. pop	32.1	25.5	p. m. jzahn.	.	

Srednja včerašnja temp. 20.3°, norm. 18.4°.

Pridna in dobro izvežbana

prodajalka

manufakturne stroke se sprejme pri J. Modicu v Novivasi pri Rakeku. 1701 3—1

Prošnja.

Prosjio se tem potom vsi, ki bi kaj vedeli o sedanjem bivališču gospodične Marije Skvarča, doma iz Rovt pri Logatcu, iz hiše nekdaj zване pri »Vipavčevem Janezu« (Japanec Janez). Vsa dotična pojasnila naj se pošiljajo na naslov njenega sorodnika: Julij Skvarča, Normanci, Slavonija.

Zlate svetinjce: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdovolavatelj
O. Seydl

Dobi
se
povsod

Ljubljana, Spital-Stritar, ul 7

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovejšo konfekcijo za dame in
deklce.

O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5.

1724 **Zahvala.** 1-1

Za sočutje in tolažbo povodom
smrti nesrečnega brata ozir. svaka,
gospoda

Milana Szillich-a
dijaka

in za mnogobrojno spremstvo dra-
gega k zadnjemu počitku izrekamo
vsem sorodnikom, prijateljem naj-
iskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 21. junija 1909.

Žalujoči ostali.

1722 **Zahvala.** 1-1

Podpisana izrekam srčno zahvalo
vsem sorodnikom, prijateljem in znancem,
ki so mi stali ob strani v najtežjih urah
mojega življenja, me tolažili ob krutem
udarcu usode, ki mi je vzela mojega
ljubega soproga.

Zahvaljujem se tudi častiti duhovščini,
posebno prečastitemu g. župniku Bren-
celju ob priliki podelitve zadnjih sv. za-
kramentov, prečastit. g. župniku Marčiču
za obiske in tolažbo ob boleznih in za-
dnjih trenutkih, gospodom učiteljem za
spremstvo rajnega k zadnjemu počitku,
bralnemu društvu v Železnikih za ganljivo
petje, gasilnemu društvu za trud in ude-
ležbo v Ljubljani in v Železnikih.

Konečno se zahvaljujem vsem dra-
valcem krasnih vencev in vsem drugim,
ki so spremlili mojega nepozabnega so-
proga k zadnjemu počitku.

Železniki, dne 21. junija 1909.

Avgusta Sonc.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenska železn. postaja Štraža-Toplice.

Okratov vrelec 38° C. Voda za pijačo in
kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi,
išias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim,
Velike kopeli, separata kopališča in močvirna
kopališča. Bogato urejene sobe za tuje, igralne
in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov
bogata okolica. Dobre in cene restavracije.
Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte
in pojasnila daje brezplačno

896 12-1 zdraviliška uprava.

Dva krojaška pomočnika in dva učenca

se takoj sprejmeta na
deželo za izdelovanje vsako-
vrstnih moških oblek. Plača
po dogovoru. Več se izve
pri Ivanu Kralju, krojaškem mojstru, Luntovž,
pošta Šentjanž, Dolenjsko. 1713 2-1

Na prodaj je moderna, malo rabljena

avtomatična tehtnica

za živino, vozove, itd., na kateri se lahko tehtna do
4000 kg. Več pove **Rajko Marenčič, trgovec v**
Kranju. 1725 3-1

Izjava.

Pri podpisaneu je bilo nekaj kave ukra-
dene. Na sumu je bil tudi g. Josip Jeraj. Ker
ga poznam kot pridnega in poštenega moža, ga
jaz ne dolžim tega dejanja ter mu naj bo to v
zadoščenje.

Rakek, dne 21. junija 1909.

1727 1-1

Ivan Fatur.

1723 **Zahvala.** 1-1

Srčno hvalo izrekamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem, ki so nam
izkazali pri pogrebu naše ljube matere
toliko časti in v tolikem številu nam s
tem žalost olajšali.

Zahvaljujemo se tudi prečastitim
gospodom kanoniku in kaplanu kakor
tudi gospodu župniku iz Lesec in vsem,
ki so našo ljubo mater spremlili k za-
dnjemu počitku.

Lancovo pri Radovljici, 21. junija.

Žalujoči rodbini Lampetova in Ovsenikova.

1737 1-1

Vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem javljamo žalostno vest, da je
naša ljubljena sestra, oziroma teta,
gospodična

Marijana Sajovic

danes zjutraj nenadoma preminula. —
Pogreb predrage rajneke bo v sredo,
dne 23. t. m. ob 5. uri pop. iz Zgornje
Šiške št. 60 na pokopališče v Dravije.

Sv. maše se bodo brale v različnih
cerkvah.

Zg. Šiška, 22. junija 1909.

Žalujoči ostali.

Dražbeni oklic. 1733 1-1

Vsled sklepa z dne 19. junija 1909 opr. št. S 4/8/102 prodajo se v konkurzni sklad
zapuščine **Jakoba Petrovič v Trebnjem** spadajoče po predloženem seznamu 3273 K 84 v
znašajoče terjatve na javni dražbi.

Dražbeni narok se določa na dan

30. junija t. l. ob 11 uri dopoldne

pri tem sodišču izba št. 2. Terjatve se smejo ogledati vsaki dan med uradnimi urami

C. kr. okrajno sodišče Trebnje, oddelek I.

dne 19. junija 1909.

Modni salon za damske klobuke
B. Magdič, Ljubljana, hotel pri Maliču, nasproti
glavne pošte priporoča damske klobuke v veliki izbiri
oblike, cvetlice, peresa, nakit. Pariški modeli, znatno
nižane cene. Posebni oddelek v prvem nadstropju.

1307 c

Moderno urejena pekarija

s prodajalno in stanovanjem se odda na

Predovičevem selu. Elija Predovič, Ljubljana,

Šmbrožev trg šte. 7.

1726 2-1

Trgovskega vajenca

ki ima veselje do špecerijske
trgovine in je večš slovenskega
in nemškega jezika, iz dobre
hiše, v starosti 14 do 16 let
sprejme takoj 1680 (1)

Ignac Sitar, trgovec v Toplicah, Del.

H. Volk, kemična pralnica Šoštanj, Štajersko

se priporoča za snaženje vsako-
vrstnih oblek itd. Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.

Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdiču,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
680 30-1

Razpis.

Prizidek in poprava šolskega poslopja za deško ljudsko šolo v Trnovem pri Ilirski Bistrici

proračuneno na 10.500 K, se bode oddalo potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v od-
stotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do

4. julija t. l. ob 11 uri dopol. pri kraj. šol. svetu v Trnovem.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, doposlati je za-
pečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete prezidave oziroma prizidka in poprave šolskega
poslopja za deško ljudsko šolo v Trnovem.“

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da ponudnik pripozna stavbene pogoje
po vsej vsebini, ter da se jim ukloni brezpogojno.

Dodati je vadijo 10% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupilarno varnih
vrednostnih papirjev.

Krajni šolski svet kot stavbni odbor si pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede
na višino ponudbene cene. Delo se prične takoj po sklepu šolskega sveta in mora biti izgo-
tovljeno do 16. septembra t. l.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled pri kraj. šolskem svetu v Trnovem

Krajni šolski svet v Trnovem

dne 21. junija 1909.

Ivan Urbančič l. r.
predsednik.

1732 1-1

DEERING-

DEERING-

DEERING-

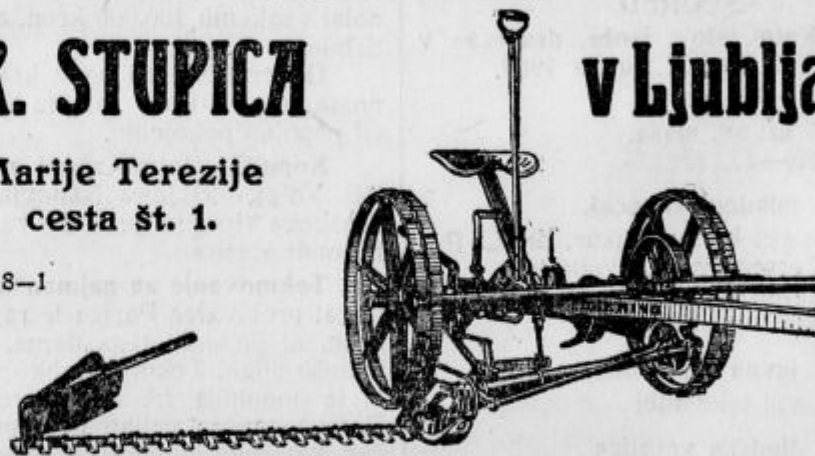
kosilne stroje, svetovno znane kot najboljše ameriške stroje
se danjosti priporoča prva slovenska veletrgovina z železnino in
poljedelskimi stroji

FR. STUPICA

v Ljubljani

Marije Terezije
cesta št. 1.

1550 8-1

Istotam se dobijo tudi vsakovrstni drugi stroji, kakor slamo-
reznice, mlatilnice, čistilnice, vrtila, preše za sadje in dr. in dr.

DEERING-

DEERING-

DEERING-

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

priporoča promese na komunalne srečke à K 15'50, žreb. 1. julija, gl. dobit. K 300.000 } obe promesi
„ „ kreditne srečke à K 20'— žreb. 1. julija, „ „ „ 300.000 } skupno le 34 K.

Obrestuje vloge na knjižice in na
tekoči račun po

1/2%

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -